

Y PWYLLGOR ADDYSG A DYSGU GYDOL OES

GRANTIAU CYNNAL ADDYSG A HYFFORDDIANT (GEST)

AMLINELLIAD O RAGLEN 2002-3

Maes Gweithgarwch 1: Codi Safonau (£8.40m)

Mae'r Maes Gweithgarwch hwn yn ariannu hyfforddiant mewn swydd ar gyfer athrawon a darparu deunyddiau i gefnogi cyflwyno'r cwricwlwm cenedlaethol diwygiedig yn ogystal â gwella safonau cyrhaeddiad mewn meysydd allweddol megis ieithoedd tramor modern, sgiliau allweddol, addysg bersonol a chymdeithasol (gan gynnwys materion yn ymwneud â hil), addysg gorfforol a chwaraeon ysgol. Mae hefyd yn delio â hyfforddiant a chefnogaeth arall ar gyfer cyflwyno addysg alwedigaethol, gyrfaoedd ac addysg yn ymwneud â gwaith yn ogystal ag ar gyfer gweithredu cymwysterau ôl-16 – a rheoli asesu'r waelodlin a'r cwricwlwm cenedlaethol.

Maes Gweithgarwch 2: Cynllunio ar gyfer Llwyddiant (£6.00m)

Cefnogaeth i fesurau i wella rheolaeth ysgolion, gweithredu arloesol i wella ysgolion, ac ysgafnhau baich biwrocraataidd athrawon. Mae'n cynnwys y Gronfa Gwella Ysgolion a'r Gronfa Cefnogi'r Ystafell Ddosbarth yn ogystal â hyfforddiant ar gyfer uwch staff a llywodraethwyr ysgolion. Mae arian yn cael ei dargedu yn bennaf at wella cyrhaeddiad mewn ysgolion sy'n perfformio'n wael ac yn tan-berfformio, ac mae pwyslais cryf ar wella dilyniant ar draws camau allweddol yn enwedig trosglwyddo o ysgol gynradd i uwchradd. Mae hyfforddiant ar gyfer uwch staff a llywodraethwyr ysgolion yn canolbwyntio ar bennu a monitro targedau a pharatoi Cynlluniau Datblygu Ysgolion, gyda hyfforddiant hefyd ar gael i lywodraethwyr ysgolion i'w helpu i ddatblygu sgiliau rheoli ac arwain.

Maes Gweithgarwch 3: Dysgu'r Blynyddoedd Cynnar (£1.00m)

Disgwylir i gynlluniau Datblygiad Blynyddoedd Cynnar a Gofal Plant AALLau sefydlu trefniadau ar gyfer darpariaeth gydlynus i blant dan 5 oed yn y sectorau Gwladwriaeth, gwirfoddol a phreifat. Bwriedir i'r cyllid a ddarperir drwy'r rhaglen GEST o dan y Gweithgarwch hwn ategu'r gofal plant estynedig a ddaw yn sgil Strategaeth Gofal Plant Genedlaethol Cymru, drwy wella'r mesurau sicrhau ansawdd, cyfrannu tuag at gyd-gynllunio gofal plant a dysgu cynnar a chydlynu'r ddarpariaeth, yn ogystal â darparu hyfforddiant priodol i ddatblygu sgiliau staff sy'n gweithio gyda phlant dan 5 oed.

Maes Gweithgarwch 4: Llythrennedd a Rhifedd (£4.88m)

Codi safonau llythrennedd a rhifedd yw craidd y rhaglen i wella safonau addysg yng Nghymru. Bwriedir i'r cyllid a ddarperir drwy'r Maes Gweithgarwch hwn yn rhaglen GEST gefnogi llythrennedd a rhifedd cymeradwy yr AALLau; cefnogi'r rhaglen Llythrennedd a Rhifedd Teulu sy'n cael ei chyflwyno mewn partneriaeth â'r Asiantaeth Sgiliau Sylfaenol; darparu cyllid ar gyfer ysgolion haf mewn llythrennedd a rhifedd; a (thrwy drefniadau corlannu adnoddau) helpu awdurdodau llyfrgell lleol i ddatblygu gwasanaethau a phrosiectau sy'n cefnogi strategaethau llythrennedd AALLau.

Maes Gweithgarwch 5: Mynd i'r afael ag Amddifadedd Cymdeithasol (£9.87m)

Mae'r Maes Gweithgarwch hwn yn cyfuno'r elfennau hynny o'r rhaglen GEST sy'n canolbwyntio fwyaf ar ymdrin ag anghenion y rhaglen amddifadedd cymdeithasol. Mae'n cefnogi ystod o fesurau sydd â'r nod o annog pobl ifanc sydd wedi'u dadrithio i barhau mewn addysg, neu ddychwelyd i addysg (law yn llaw â'r cynllun Mynediad Ieuenctid); gwella presenoldeb mewn ysgolion drwy weithgarwch cymunedol yn ogystal â gweithgarwch yn yr ysgol; gwella cyrhaeddiad addysgol disgyblion o gefndir lleiafrif ethnig a phlant sy'n derbyn gofal; a gwneud athrawon yn fwy ymwybodol o faterion yn ymwneud ag amddiffyn plant, a'u gwneud yn fwy cymwys yn y maes.

Maes Gweithgarwch 6: Anghenion Addysgol Arbennig (£4.05m)

Nod Gweithgarwch 6 yw datblygu arbenigedd staff a darpariaeth staff ar gyfer disgyblion ag anghenion addysgol arbennig yn unol â'r adolygiad arfaethedig i God Ymarfer AAA, Deddf AAA ac Anabledd 2001 a "Llunio Dyfodol Addysg Arbennig – Rhaglen weithredu ar gyfer Cymru". Darperir cyllid i gefnogi hyfforddiant i athrawon a chynorthwyr cefnogi dysgu sy'n gweithio gyda disgyblion ag anghenion arbennig ac i arbenigwyr AAA Cymraeg eu hiaith. Gall AALLau hefyd ddefnyddio eu dyraniadau i gefnogi datblygu polisiâu AAA effeithiol mewn ysgolion; datblygu cefnogaeth annibynnol i rieni a gwasanaethau cymodi lleol; ac i helpu'r gwaith o brynu, cynhyrchu a dosbarthu deunydd asesu a dysgu drwy gyfrwng y Gymraeg. Hefyd, yn y flwyddyn 2002-3 bydd cyllid yn cael ei gyflwyno ar gyfer therapi lleferydd a iaith.

Maes Gweithgarwch 7: Cymraeg (£4.4m)

Mae'r Maes Gweithgarwch hwn yn cefnogi hyfforddiant a mesurau eraill sydd â'r nod o gefnogi athrawon sy'n dymuno trosglwyddo i ddysgu drwy gyfrwng y Gymraeg yn ogystal â helpu gyda gweithredu a datblygu Cymraeg fel Iaith Gyntaf ac Ail Iaith o fewn y Cwricwlwm Cenedlaethol. Canolbwyntir adnoddau, yn benodol, ar sicrhau parhad cynnydd drwy gyfnodau allweddol 2 a 3 a chefnogi gweithredu gofyniad statudol Cymraeg ar gyfnod allweddol 4 yn effeithiol. Mae cefnogaeth hefyd ar gael ar gyfer cynhyrchu deunyddiau dysgu ac addysgu i'w defnyddio mewn ysgolion; cefnogi gweithgareddau hyfforddi rhwng gwahanol awdurdodau; ac ar gyfer

hyfforddi cydlynwyr pwnc (gan gynnwys y rhai hynny sy'n gweithredu mewn mwy nag un ysgol).

Maes Gweithgarwch 8: Prosbectws Allan o Oriau Ysgol (£3.70m)

Bydd y Gweithgarwch hwn yn ategu'r ddarpariaeth a noddir gan y loteri ar gyfer gweithgareddau y tu allan i oriau ysgol, drwy hyfforddi athrawon a chydlynwyr dysgu y tu allan i oriau ysgol i wella ansawdd eu gwaith ac annog datblygiad gweithgareddau dysgu y tu allan i oriau ysgol. Mae hefyd yn rhoi cyllid parhaus ar gyfer y Gronfa Ddatblygu Cerddoriaeth sydd â'r nod o wella cyfleoedd sydd ar gael i bobl ifanc ymuno â gweithgareddau cerddorol. Delir y cyllid yn ganolog gan AALLau, a gellir ei ddefnyddio i gefnogi gwersi cerddorol, cerddorfeydd ieuencid, corau a bandiau yn ogystal â darparu offerynnau cerddorol. Adolygir y trefniadau ar gyfer y Gronfa Ddatblygu Cerddoriaeth yn y dyfodol (gan gynnwys y posibilrwydd o ehangu'r Gronfa i gynnwys gweithgareddau eraill yn ymwneud â'r celfyddydau) yn 2002.

Maes Gweithgarwch 9: Technoleg Gwybodaeth a Chyfathrebu (£8.40m)

Mae'r Maes Gweithgarwch hwn yn cefnogi'r ddarpariaeth o fewnrwydi AALLau a chyfleusterau TGCh mewn ysgolion i gefnogi eu cynlluniau datblygu TGCh. Bydd yn galluogi awdurdodau addysg lleol i ddarparu sgiliau TGCh sylfaenol a hyfforddiant TGCh arall i athrawon a staff eraill yr ysgol – dylai hyn ategu ond nid dyblygu'r hyfforddiant ar ddefnyddio TGCh yn yr ystafell ddosbarth a noddir gan y loteri ac a drefnir gan y Gronfa Cyfleoedd Newydd. Bydd hefyd yn rhoi cefnogaeth i gyd-brosiectau gan awdurdodau lleol sydd â'r nod o glustnodi a dosbarthu enghreifftiau o arferion gorau wrth ddefnyddio TGCh mewn ysgolion; ac ar gyfer datblygu adnoddau dysgu ac addysgu ar-lein.

Maes Gweithgarwch 10: Datblygiad Proffesiynol (£7.50m)

Mae datblygiad proffesiynol a hyfforddiant athrawon ysgol, penaethiaid a llywodraethwyr wedi eu dwyn ynghyd o dan y Maes Gweithgarwch hwn, gan ganolbwyntio fwyfwy ar raglenni hyfforddiant achrededig a gweithredu'r trefniadau newydd ar gyfer rheoli perfformiad ysgolion. Bydd y Maes Gweithgarwch hwn yn rhyddhau adnoddau i AALLau i gefnogi Rhaglen Genedlaethol i Ddatblygu Penaethiaid a fydd yn ymdrin â hyfforddiant rheoli ac arwain ar gyfer darpar benaethiaid; cynefino a mentora penaethiaid sydd newydd eu penodi; a datblygiad parhaus penaethiaid sydd wedi bod yn y swydd ers tair blynedd a mwy. Bydd hefyd yn rhyddhau adnoddau ar gyfer cefnogi trefniadau cynefino ar gyfer athrawon sydd newydd gymhwyso; cynorthwyo athrawon sgiliau uwch; a chyllido hyfforddiant wedi ei deilwra'n bersonol i athrawon sydd yn dilyn y rhaglenni athrawon â gradd neu gofrestredig. Bydd Gweithgarwch 10 hefyd yn cynnwys ariannu hyfforddiant a chefnogaeth i lywodraethwyr ysgol i'w helpu i ddatblygu a gweithredu polisïau rheoli perfformiad ysgolion; adolygu perfformiad penaethiaid a'u dirprwyon; a pharatoi ar gyfer cyflwyno trefniadau gwerthuso newydd ar gyfer athrawon, a fydd yn broses statudol.

